

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 7. septembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 104.

Svečana otvoritev pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni«.

V soboto 4. septembra t. l. ob pol 10. dopoldne se je vršila ob najlepšem vremenu svečana otvoritev velike pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni«. Že pred napovedano uro so se začeli zbirati na sejnišču pred ravnateljstvom Ljubljanskega sejma zastopniki oblastev, državnih in avtonomnih uradov, gospodarskih korporacij in politične osebnosti iz naših gospodarskih krogov. Videli smo ministra za kmetijstvo in vode g. Ivana Pucelja, ki je imenom vlade izvršil slovesni čin otvoritve razstave, nadalje velikega župana g. V. Baltiča, generala Živkovića, predsednika gerentskega sveta g. dr. Puca, italijanskega in češkoslovaškega konzula, načelnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. R. Marna, tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo gg. dr. F. Windischerja in I. Mohoriča, predsednika Zveze industrijcev g. D. Hribarja in tajnika g. dr. Golio, načelnika Gremija trgovcev v Ljubljani g. Gregorčica, šefa kmetijskega oddelka g. Sancina, kmetijskega svetnika g. V. Rohrmanna, kletarskega nadzornika g. F. Gombača ter še mnoge druge odlične zastopnike in goste.

Veleindustrialec in poštvovalni predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač je po pozdravu navzočih gostov zlasti zastopnika vlade ministra g. Pucelja izjavil:

»Vodilna misel poštvovalnih sodelavcev pri razstavi je bila ta, da pokažejo kolikor mogoče nazorno sliko specifično slovenske kulture, predvsem agrikulture. Predočil naj bi se javnosti uspeh dela naše ljubljene domače grude, uspeh neumornega delovanja našega kmetovalca, živinorejca, vinogradnika in dokumentirala ter pogledala naj bi se zveza ter vzajemnost med agrarnimi pridobitvenimi sloji ter našimi mestnimi gospodarskimi centri. Obenem naj bi pa nudila današnja razstava tudi delno sliko duševne naše kulture.

Ako so naši dosednji velesejmi bili manifestacija slovenske industrije, obrti in trgovine, naj bi jesenska razstava vzbudila v naših sroih samozavest in zaupanje v našo domačo zemljo.

Zahvaljujem se najiskrenejše poštvovalnemu kmetijskemu odboru z gospodom svetnikom Rohrmannom na čelu za ves njegov trud in mu iskreno čestitam k današnjemu uspehu. V okvirju te razstave bomo videli plodove vestnega in marljivega dela našega kmetovalca. Pokušali bomo zlahko kapljico naših goric.

Čestitati moram dalje h krasnemu aranžmaju vrtnarske razstave, prirejene od največjih ljubljanskih trgovskih in umetnih vrtnarjev.

V pouk našim kmetiskim slojem in mestnemu prebivalstvu je namenjena higijenska razstava ki bo občinstvu v lahkopristopni obliki predočevala važnost higijenskega življenja in nas opozarjala na škodljivost različnih razvad.

Slovensko umetniško kulturo zastopa posebna razstava, ki v svojih prostorih združuje vsa znatnejša dela naše specifično domače upodabljaljoče umetnosti. Za razstavo, ki je popolnoma posrečena, gre posebna zasluga umetniškemu odboru s profesorjem g. Vovpotičem na čelu.

V paviljonu »F« so razstavljeni radijski aparati. Razstava, ki jo je priredil ljubljanski Radio-klub, ima namen, nazorno predočiti najmodernejše tipe radijskih aparatov.

Omeniti moram še razstavo avtomobi-

lov, gospodarskih strojev, industrijskih in obrtnih izdelkov vobče, ki se neobhodno potrebuje za našo agrikulturo; dalje v nedeljo 5. t. m. se vršijo razstavo plemenitih konj in na dan 8. in 9. t. m. določeno mednarodno razstavo psov.

Želim iskreno, da bi dragi nam gosti iz ostalih pokrajin naše države zapustili našo jesensko razstavo z najboljšim vtisom.

Kenčno je omenil, da so plemeniti stremljenja prirediteljev pokrajinske razstave našla odziv na najvišjem mestu s tem, da je Nj. Vel. blagovolilo prevzeti protektorat nad razstavo.

Na poziv predsednika g. Bonača so navzoči zaklicali Nj. Vel. Kralju Aleksandru trikratni »živio«.

Minister za poljedelstvo in vode g. I. Pucelj je nato s kratkim nagovorom pozdravil v imenu vlade prireditev ter otvoril razstavo.

Po formalni otvoritvi se je vršil ogled razstave. Prisotni zastopniki in gostje, njim na čelu minister g. Pucelj so si pod vodstvom predsednika velesejma g. Bonača, predsednika upravnega odbora g. Praprotnika in ravnatelja velesejma g. Milana Dularja ogledali razstavo, ki je napravila na vsakega najlepši utis.

Pred vhomom v paviljon, kjer je bila prirejena kmetijska razstava je pozdravil g. ministra kmetijski svetnik g. V. Rohrmann, kateremu gre obilo pohvale za odlično uspešno kmetijsko razstavo.

Z vidnim zadovoljenjem so zapustili vsi odlično organizirano in krasno uspešno prireditev. Čule so se glasne pohvale posameznim razstavljalcem, nič manj pa tudi spretnim organizatorjem, ki smejo biti na prireditve res ponosni.

Trgovci, obrtniki, kmetovalci, nikdo ne sme opustiti prilike, da si ogleda razstavo. Za vsakega nudi ta prireditev mnogo zanimivega. Vsakdo je že pri prvem površnem pregledu presenečen nad prireditvijo, kakršne še nismo videli. Zlasti naj bi si naši kmetovalci dobro ogledali kmetijski oddelki, ki je res mojstrsko urejen, pa tudi drugi oddelki, kamor pogledaš, povsod najdeš nekaj kar te vleče, kar te bo zanimalo.

Obisk je bil prve tri dni zadovoljiv in je z dneva v dan večji, tako, da je upravičena nada, da bo tudi število posetnikov dokazalo, da je ta v državi res prva prireditev te vrste!

NAŠA ZUNANJA TRGOVINA V PRVEM POLLETJU 1926.

Po ravnokar objavljeni statistiki Generalne direkcije carin, je znašal naš uvoz v prvem polletju t. l. 593.208 ton v vrednosti 7.707 milijonov papirnatih ali 345 milijonov zlatih dinarjev. Celokupni izvoz je znašal v istem času 2.616.625 ton v vrednosti 3.938.000.000 papirnatih ali 359 milijonov zlatih dinarjev tako, da je bila naša trgovinska bilanca v prvem polletju 1926 aktivna za 168.000.000 dinarjev. — V drugem četrtletju t. l. je znašal uvoz 323.742 ton v vrednosti 1.939 milijonov papirnatih ali 176.800.000 zlatih dinarjev, izvoz pa 1.503.000 ton v vrednosti 2.170.700.000 papirnatih ali 197 milijonov zlatih dinarjev. V drugem četrtletju je bil torej naš izvoz za 231 milijonov papirnatih ali 20 milijonov zlatih dinarjev večji kot uvoz. — Če primerjamo uvoz letošnjega prvega polletja z izvozom v isti periodi drugih let vidimo, da je znašal naš uvoz v prvem polletju 1924 501.120 ton v vrednosti 3.819 milijonov dinarjev, v prvem polletju 1925 801.483 ton v vrednosti 4.602 milijona, v prvem polletju 1926 pa 593.208 ton v vrednosti 3.770 milijonov.

Spor vlade z rudniki — preteča katastrofa za celo Slovenijo!

Spor med prometnim ministrstvom in upravami privatnih rudnikov je še vedno odprt in drži v mučni negotovosti na tisoče rudarjev, kakor tudi neštevilo trgovcev in obrtnikov. Z napetostjo pričakuje poravnanje tega spora najširša javnost, ker se vsak zaveda, da pomeni redukcija obratov Trboveljske premogokopne družbe za Slovenijo pravo katastrofo, ki bo imela v ekonomsko gospodarskem oziru najhujše posledice.

Vsa javnost enodušno obsoja postopanje prometnega ministrstva, ki je povzročilo, da je hkratu zgubilo svoj kruh na tisoče rudarskih družin. Ministrstvo se ni niti potrudilo, da bi navedlo vzrok za svoj ukrep, da bi skušalo vsaj olajšati odgovornost za usodne posledice svojega koraka. Ne, ministrstvo se za tisoče in tisoče eksistenc niti ne zmeni in nima niti besedice, da bi položaj vsaj pojasnilo!

Ne poznamo vzrokov, ki so dovedli upravo državnih železnic do tega koraka, vemo samo, da se tak način postopanja ne da opravičiti. Najširša javnost odločno obsoja način, kako je generalna direkcija železnic telegrafično brez vsakega predhodnega opozorila odpovedala prevzem premoga, način, ki stavi v najslabšo luč odgovorne vladne faktorje in ubija vsako zaupanje do vlade same. Vlada, ki razpravlja že mesece in mesece o gospodarski krizi, ki sklicuje v Beograd ankete strokovnjakov iz cele države za preučevanje sredstev za omiljenje položaja, zmanjšanje števila brezposelnih, a ki vrže kar čez noč na tisoče delavcev na cesto in spravi v težkoče neštevilo trgovcev in obrtnikov, je s tem ukrepom pokazala, da je vsa njena skrb za omiljenje krize sam humbug. Nočemo razpravljati o raznih namigovanjih na več ali manj čedna sredstva, s katerimi se baje hoče uplivati na Trboveljsko premogokopno družbo, obsojamo le način postopanja, nepremišljen korak, ki ga bi odgovorni faktor nikdar ne smel storiti. Če se je pa že storil, je dolžnost vlade, da ukrep takoj prekliče in popravi težke posledice, ker nosi vlada sama vso odgovornost za katastrofo, ki jo mora izzvati tak način postopanja.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je opozorila vlado na katastrofalne posledice, ki morajo neizogibno slediti, ako se spor med rudniki in upravo državnih železnic takoj ne poravnava, in je že prvi dan po odpovedi dobav naslovila na ministrskega predsednika in vse prizadete ministre naslednjo nujno predstavko:

»Generalna direkcija državnih železnic je včeraj nenadno, z brzojavko na komisarja ministrstva saobračaja g. Topalovića ustavila vsako nadaljnjo dobavo premoga za državne železnice iz vseh privatnih rudnikov. Posledica tega dalekosežnega ukrepa, za katerega še ne navaja nobenih vzrokov, je, da je Trboveljska premogokopna družba, ki je dobavljala državnim železnicam 50 do 60.000 ton mesečno, bila primorana ustaviti dva svojih, že itak jako skrčenih obratov, ter tako odpustiti okoli 3000 delavcev, primorana pa bo postopno še nadalje omejiti tudi ostale svoje obrate. Brzojavna odredba Generalne direkcije železnic je tem nerazumljivejša, ker se vršijo med upravo državnih železnic in upravo rudnikov že dalj časa pogajanja za podaljšanje sedanjih dobavnih pogodb.

Podpisana zbornica ima zato čast opozoriti Vas, gospod minister, na katastrofalne posledice tega ukrepa generalne direkcije železnic v gospodarskem in socialnem oziru, ker niso s tem samo prizadete nedogledne škode največjemu industrijskemu podjetju v državi, ampak bo tako tudi odvzeta eksistenčna možnost nad 10.000 delavcev in indirektno tudi nebroju trgovskih in obrtnih podjetij, katerih obrat in obstoj je neposredno odvisen od tega podjetja in se s tem podvoji že itak preobčutna brezposelnost v Sloveniji.

Ze v toku prošle pomladi je bila Trboveljska premogokopna družba primorana odpustiti 2700 delavcev in skrbeti svojo produkcijo. Poplava in omejitev prometa z Vojvodino je prizadela podjetju nove ogromne škode baš v času, ko se ima aprovisionirati tamošnja industrija s kurivom in pogonskimi sredstvi za celo zimsko sezono.

Akutno pomanjkanje vagonov, ki

PRIJAVE PRODAJALCEV O NAKUPU TROŠARINSKIH PREDMETOV.

V zadnjem času je zahtevala finančna kontrola od prodajalcev trošarinskih predmetov, da morajo vsak nakup katerikoli trošarinskih predmetov prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Ta zahteva je segala preko odredb trošarinskega pravilnika. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je zaradi tega na to postopanje opozorila generalno direkcijo davkov v Beogradu, ki je z razpisom z dne 31. julija 1926, št. 89972 pojasnila sledeče: Člen 40. trošarinskega pravilnika govori samo o dolžnosti prodajalca, da pazi, da so predmeti, koje kupuje, predpisno označeni, člen 41. pravilnika pa govori o slučajih, v katerih se trošarinski predmet pretaka ali prelaga iz večjih posod v manjše, za katere je predpisana posebna trošarinska oznaka, čl. 104. specijelno o kavnem namdestku in čl. 110. o svečah. Ne v enem teh primerov ni opravičena generalno izdana naredba, vsled česar naj se dolžnost prijave trošarinskih predmetov omeji samo na one predmete, glede katerih je prijava izrečno predpisana.

CARINE PROST UVOZ STROJEV.

Ministrstvo trgovine in industrije je, kakor smo že poročali, sestavilo seznam predmetov iz tarifnih štev. 646 do 652, 653, točk 1 in 2 št. 654, 657, 658, 660, točk 16, 3, 4, 663. in 664 ter strojev iz tarifne številke 662, ki so prosti carine, če se ne izdelujejo v državi. Ta seznam je objavljen v Službenih Novinah št. 196, od 1. septembra 1926. V bodoče ministrstvo trgovine in industrije ne bo izdajalo overenj za carine prost uvoz, ki se vrši po določilih točke 4., obče opazke k XV. delu obče carinske tarife, razen za specijalne dele strojev iz tarifne številke 658, koje izdelujejo specialne tovarne. Izdajalo pa bo še v naprej overenja za carine prost uvoz po točki 5. in 6. navedenih obče opazk, to je za kompletne instalacije za gradnjo tvornic in za dele strojev za industrijsko uporabo, ki se ne izdelujejo v državi, dalje za predmete in tvari za izdelovanje in popravljanje strojev, parnih kotlov itd., ki se ne izdelujejo v državi v zadostni količini, ako jih uvažajo osebe in podjetja, ki se bavijo z izdelovanjem in popravljanjem omenjenih predmetov.

* * *

traja že nad mesec dni, je povzročilo, da je morala Trboveljska premogokopna družba vedno bolj omejevati produkcijo in je množina deponirane premoga dosegla horendno višino 6000 vagonov.

Tudi pri izvozu se ima Trboveljska premogokopna družba boriti z največjimi težavami ter je vsled nedavnih ukrepov madžarske vlade, predvsem radi povišane železniške tarife za uvoz premoga, izgubila to, za naš izvoz najvažnejše tržišče. Vsled tega je položaj Trboveljske premogokopne družbe tembolj težaven, ker je konsum premoga po domači industriji, predvsem radi izredne stagnacije že itak padel na minimum.

V času, ko trpijo vse panoge industrije in kupcijske delavnosti pod notorno težko krizo, pomeni ukrep generalne direkcije državnih železnic za Slovenijo težko katastrofo, ki bo imela najdalekosežnejše posledice. Zato se usoja zbornica prositi Vas, gospod minister, da blagovolite v zadevi nujno intervenirati, da se izdani ukrep Generalne direkcije železnic ukine, ter da se vrši do zaključka pogajanj dobava premoga upravi državnih železnic po dosedanjih dobavnih pogodbah.

Blagovolite sprejeti...

Kakor čujemo, je stopila Trgovska zbornica v stike tudi z Delavsko zbornico, da bi s skupnimi akcijami mogli preprečiti katastrofo, ki preti Sloveniji.

Gj. Čurčin, I. tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu:

Naša gospodarska kriza.

(Konec.)

V podrobno naštevaje nadaljnjih vzrokov njegove škodljivosti se ne bomo spuščali. Sicer pa je etatizem pri nas samo še enkrat potrdil to, kar je dolgoletno izkustvo v naprednejših državah dalo podlago za teoretično pravilo. Pri nas sta škodljivost etatizma priznala vlada in tudi Narodna skupščina. Kljub temu priznanju in dokazanemu neuspehu pa se etatizem z neverjetno naglico širi po naši državi. Širijo ga organi oblastev iz razlogov, ki se ne dajo opravičiti z narodno obrambo, javno varnostjo in higijeno ali z drugimi v teoriji priznanimi izjemami. Etatizem se širi danes, ko se radi štednje krčijo uradniške doklade in se iščejo vzroki za propadanje gospodarstva. V teh časih se obremenjuje proračun z investicijami v državnih delavnicah vagonov in lokomotiv, v tovarne zrakoplovov, pa tudi za tovarne blagajne in železnih omar, krajšajo pa se naročila pri naših zasebnih tovarnah. Dočim se v inozemstvu privatna iniciativa industrije pospešuje z izdatnimi državnimi naročili po primernih cenah, se pri nas taka iniciativa sistematično ubija.

Uradniško vprašanje ovira pri nas produkcijo in povišuje produkcijske stroške tudi na drug način: Imamo nekaj odelenj v ministrstvih, ki sistematično izigravajo izvrševanje zakonov in gospodarske kroge stalno silijo, da vlagajo tožbe na državni svet. Najdejo se celo taki, ki potem še nadalje sabotirajo zakonske odredbe in ponovno silijo posameznike, da se individualno obračajo na državni svet glede določil, ki so popolnoma jasna ali glede katerih je državni svet že izrekel svojo odločbo ne enkrat, ampak že večkrat. Dobijo se tudi slabo plačani uradniki, ki streme za tem, da potem industrije pridejo do potrebnih honorarjev s tem, da odredajo komisije na licu mesta (takozvana »Commissions-reiterei«). Imamo še dandanes uradnike, ki se hvalijo, da so zakone, ki so ogromne važnosti za našo produkcijo, postavili in napisali prej nego v petih dneh.

Ne malo škodo povzroča gospodarstvu nesigurnost in diletanizem uradnikov ministrstev, glede katerih je sigurnost in kvalifikacija brezpogojna potreba. Mnogi od teh uradnikov brez dovoljne predizobrazbe postajajo nezaupni in iščejo v vsakem poslu privatnih podjetnikov slabe namene in ovirajo, odnosno zavlačujejo brez potrebe njihovo obratovanje. Dogajajo se slučajni, da ministrstvo odredi takojšnjo izvršitev gotovih del, a sa-

mo mesece in mesece zavlačuje določitev cen. Ravnotako se dogaja, da podjetniki radi kake pogreške mesece čakajo na načrt ali na navodilo za popravila.

Tudi finančna stran naše administracije ni boljša od ostalih. KomPLICIRA aparat državnega računovodstva in glavne kontrole, ki je za gotove panoge naše produkcije naravnost usodepoln, ker se računi za državna dela in nabave ne izplačujejo pravočasno. Vsled tega je gospodarstvo primorano, da nosi visoke obresti za ogromne vsote, katere vsled zavlačevanja izplačila računov kreditira državi. V tem oziru prihaja v poštev samo za eno podjetje po deset milijonov dinarjev ali še več.

Nazadnje moramo omeniti tudi desorganizacijo po krivdi ministrov samih. So resori, v katerih minister celo posle vodstva ministrstev prepušča načelnikom, nekateri pa celo taki, da minister nikdar ne vidi načelnikov in referentov, ker prihaja v ministrstvo samo podpisovati, sicer je pa polno zaposlen s svojimi privatnimi in strankarskimi posli. Jasno je, da se v takih ministrstvih ne uraduje enakomerno, da se delo zavlačuje in da si rešenja posameznih odelenj, celo enega in istega resora večkrat nasprotujejo. Vse to gre na škodo našega gospodarstva.

Nastaja vprašanje, v čem obstoji uradniško vprašanje in kako ga je rešiti. Kadar se pri nas o njem piše ali govori, se običajno kaže edino na preveliko število uradnikov in vpokojencev. Mi pa mislimo, da to ni točno, ampak da imamo jako veliko slabih, a jako malo dobrih uradnikov ter jako veliko za delo nesposobnih vpokojencev. To nesorazmerje glede enih kakor drugih nastaja vsled tega, ker se pri nas uradniki ne rekrutirajo objektivno po kvalifikaciji, ampak po drugih, v prvi vrsti osebnih in strankarskih kriterijih. Ti kriteriji spremljajo uradnika ves čas njegovega službovanja, nahaja se pod njihovim vplivom. Avtoriteta, brez katere uradnik ne more uspešno vršiti svoje službe, je prešla že davno na šefe strankarskih organizacij in na katere posamezne strankarje. Vsak od teh more ne samo izigravati naredbe in dispozicije uradnika, ampak tudi uradnike premesčati ali potiskati v pokoj. Avtoriteta se ne more vpeljavati samo s pismom ministrskega predsednika.

Ako si ogledamo vzorčno zvezo uradniškega vprašanja s strankarsko politiko, vidimo, da se uradniško vprašanje pri nas ne da tako rešiti kakor v Avstriji ali kje drugje z navadno redukcijo uradništva, da se znižajo proračunski izdatki. Pri nas bi bilo treba, da se obravnava redukcija v vsakem ministrstvu kot poseben problem v zvezi s potrebnim dopolnilom uradništva, ki glede strokovnega znanja nudi dovoljno garancijo, ter z reorganizacijo celokupne službe dotičnega resora. Nepotrebna ministrstva naj bi se ukinita ali vsaj preuredila v oddelke drugih ministrstev. Ob tej priliki bi se morale ugotoviti smernice za gospodarski program. Ministrstvu trgovine in industrije bi se moral vrniti delokrog, koji mu pripada. Pri nas bi se morala hkratu tudi izvesti depolitizacija naše celokupne administracije s tem, da bi se jo odvrglo od strankarske politike, ako bi se iskreno hotelo, da se v celoti reši uradniško vprašanje.

Ni naša naloga, da ugotavljamo, ali je to danes še mogoče, ali se temu ne protivi dejstvo, da je vse naše javno življenje zastrupljeno s strankarstvom v vseh njegovih posledicah, kakor protekcija, korupcija, nepotizem itd. Tudi se ne moremo spuščati v razglabljanje, da bi se temu zlu bolje odpomoglo z novo grupacijo strank ali z nadstrankarskimi in strokovnimi komisijami in vladami. Ni niti naša naloga, da prereševamo podrobnosti tega problema in njegovih etap. Poizkušali smo samo dokazati, da je zanemarjanje uradniškega vprašanja onemogočilo uspešno reševanje drugih točk gospodarskega programa in da mora oni, koji resno misli rešiti problem našega gospodarstva, predhodno se baviti s postopnim reševanjem uradniškega vprašanja. S tem bi si hkratu pridobil zaupanje gospodarskega sveta, brez čigar sodelovanja si uresničenje gospodarskega programa ne moremo niti misliti.

Tretji kongres »Svojine« (Lastnine)

dne 7. in 8. septembra 1926.

Dnevni red kongresa:

Ob 9. uri dopoldne drugi redni letni zbor Glavnega Saveza društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Mestni dvorani v Ljubljani.

Izročitev legitimacij vseh zastopnikov in overenje istih po treh overovateljih, ki jih imenuje predsednik.

1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o dosedanjem delu Glavnega Saveza. 3. Poročilo o društvenem premoženju ter blagajniškem zaključku v pretečeni upravnici dobi na podlagi poročila nadzornega odbora. 4. Poročilo o nalogah in predlogih tretjega kongresa. 5. Volitev odsekov za: 1. stanovanjske, 2. davčne, 3. kreditne (lastni denarni zavod) zadeve, 4. za organizacijo in po potrebi še drugih odsekov. Ti odseki bodo zborovali isti dan dopoldne v posebnih lokalih, pretresali in sestavili predloge kakor tudi resolucije, ki jih ima odobriti plenum kongresa. 6. Volitev novega upravnega odbora in predsednika. 7. Volitev novega nadzornega odbora. 8. Določitev članarine za l. 1926, ki jo morajo plačati Glavnemu Savezu pripadajoča društva. 9. Določitev kraja, v katerem se bo vršil četrti kongres »Svojine« v letu 1927. 10. Predlogi, katere zamorejo postaviti posamezna društva pismeno ali potom svojih delegatov. Ti predlogi morejo se predložiti pismeno najkasneje do 1. septembra 1926 Pokrajinski zvezi društev hišnih posestnikov Ljubljana, Salendrova ulica 6. 11. Po rednem zboru zborujejo takoj posamezni odseki, jednako popoldne ob 3. uri. 12. Ob 5. uri bo redni občni zbor Pokrajinske zveze društev

hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani v Mestni dvorani. 13. Prijateljski sestanek ljubljanskih in drugih posestnikov na čast našim delegatom in gostom iz tujih držav dne 7. septembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. 14. Dne 8. septembra 1926 ob 9. uri dopoldne zborovanje vseh delegatov, da plenum zastopnikov odobri predloge in resolucije posameznih sekcij. Določitev govornikov in tēm za govore ne velikem zboru.

Veliko manifestacijsko zborovanje vseh hišnih in zemljiških posestnikov iz cele naše države.

na praznik dne 8. septembra 1926 točno ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika. 2. Pozdravni govori gostov iz tujih držav. 3. Proglazenje vseh po Saveznem zboru odobrenih predlogov, sklepov in resolucij glede hitre likvidacije stanovanjskega zakona, zjednačenja direktnih in davkov in davčne razbremenitve hišne posesti, o načrtu gospodarskih zadrug in posestniških komor, o ureditvi hipotekarnih posojil in obrestni meri, o razširitvi naše organizacije ter morebitnih drugih predlogov in resolucij. 4. Govori po upravnem odboru določenih zastopnikov. 5. Poziv na večjo in močnejšo organizacijo vseh posestnikov »lastnine«. 6. Zaključni govor predsednika in zaključek zbora. — Na kongres so povabljeni tudi zastopniki organizacije hišnih posestnikov iz tujih držav. — Upravni odbor glavnega Saveza društev hišnih posestnikov.

KONKURZI IN POSLOVNI NADZORI V NEMČIJI.

V mesecu avgustu t. l. je bilo proglašeni v Nemčiji 457 (v juliju t. l. 639) konkurzov in 205 (358) poslovnih nadzorov. Največje število izkazuje oblačilna in živilska stroka. Prva izkazuje 104 (192) konkurzov in 48 (108) poslovnih nadzorov; druga pa 64 (114) konkurzov in 30 (42) nadzorov.

»BANCO DI NAPOLI« IMA KOMISARJA

Uradno glasilo »Gazzetta Ufficiale« objavlja naslednji zakon z dne 20. avgusta 1926, glede denarnega zavoda »Banco di Napoli«, ki določa: čl. 1. Finančni minister je pooblaščen s posebnim odlokom odrediti razpust vodstva in upravnega sveta zavoda »Banco di Napoli« ter imenovati kr. komisarja in vicekomisarja na njihovo mesto. Tema organoma bo finančni minister sporočil smernice za nadaljno upravljanje zavoda. Čl. 2. Kr. komisar se bo smel posluževati najrazličnejših ukrepov za reorganizacijo poslovanja v zavodu »Banco di Napoli«.

Gospodarski položaj Rusije.

»Mi moramo še proučiti kapitalistični sistem gospodarstva ter k njemu hoditi v šolo, da bomo sposobni prevzeti njega dedščino,« tako je rekel Lenin, oče ruske revolucije ob inavguraciji nove gospodarske politike leta 1921. S to parolo in doslednim izvajanjem teh principov je zastavil pot skrajni komunistični struji, ki je hotela z vso silo zabarikadirati pot svobodnemu razvoju gospodarstva v kapitalističnem smislu.

Z jamstvom tujih kapitalov, da se lahko svobodno razvijajo, je Rusija privabila ogromno tujega denarja v deželo, ki mu nudi vse pogoje za dobro rentabiliteto. Tako vidimo, da se iz vseh večjih industrijskih držav podjetja borijo za koncesije v Rusiji, toda Rusi so pri tem zelo zbirčni in sprejemajo le ona podjetja, od katerih morejo pričakovati, da bodo kaj ustvarila in koristila državi.

Koncesije na polju industrije in trgovine se množe z dneva v dan. Zlasti najdemo med koncesionarji Nemce in Angleže, kakor tudi Amerikance. Tudi poljedelstvo napreduje. Zemlja se obdeluje racionalneje, ker sme kmet svobodno razpolagati s svojimi pridelki. S tem, da so se rekvizicije odpravile in da sme kmet svobodno razpolagati s svojo produkcijo, je do-

bil voljo do dela, trudil se je, da je povečal produkcijo tako, da dela ne samo za kritje domačih potreb, ampak tudi za prodajo na trgu.

Borze v Rusiji poslujejo zelo živahno in povsod vidimo znaten napredek k konsolidaciji razmer.

Industrijska produkcija Rusije bo kmalu dosegla predvojno višino in po mnenju strokovnjakov jo bo v letu 1927 vsaj v nekaterih panogah celo prekosila. Počasi, ampak gotovo, se utrjuje nov družabni red in država, nekdanj tako osovražena, pridobiva čim bolj na ugledu.

Pridelek bombaža in tekstilna kriza.

Pravkar zaključuje bombažev leto 1925/26. Omeniti je treba, da je bilo glede količine pridelka med najboljšimi od leta 1914 naprej. Drugačnaja je pa stvar, če pogledamo na količino konsuma. Bombaževi pridelek bo znašal okoli 45 milijonov meterskih stotov, pa ne vedo, kam z njim; posebno, ker se je bati, da bo šel konzum zlasti v evropskih deželah še nadalje nazaj. Sicer je v vzhodni Aziji poraba zelo narasla, kar je tembolj nevarno, ker si je osvojila Japonska skoraj ves prejšnji angleški vzhodno-azijski prodajni svet, yendar pa Vzhodna Azija ne more kot nakupovalka nadomestiti Evrope.

Pred kratkim priobčena statistika mednarodnega urada v Rimu pravi, da je nazadovanje konsuma v surovem bombažu osredotočeno na Nemčijo, Anglijo, Italijo in Poljsko; najmanjše je nazadovanje še na Nemskem, največje na Poljskem, kjer doseže skoraj 15 odstotkov. To nazadovanje zadene najbolj ameriški bombaževi trg, ker je on glavni dobavitelj teh dežel. Sicer se je ravno v Severni Ameriki zvišalo število vreten za 5 milijonov in znaša sedaj število ameriških bombaževih vreten skoraj 25 odstotkov vseh vreten sveta, namreč ca. 42 milijonov kosov. Gori imenovane evropske dežele imajo 72 milijonov vreten.

Nazadovanje bombaževe potrebe v Evropi je naravna posledica težke evropske tekstilne krize. »International Cotton Bulletin« prinaša o tem žalostno sliko. Na Angleškem veliko število tovarnih sploh nič ne dela, v drugih imajo zmanjšani delovni čas in le prav malo specialnih tovarov je polno zapo-

slenih. Na Nemškem so zaloge polne, naročila pa izredno redka in so cene večkrat tako nizke, da je suknjo cenejši kot predivo. Švica dela pod nabavnimi stroški in je vpeljala v velikem številu obratov skrajšani delovni čas; na Portugalskem in Španskem je skrajšani delovni čas že običajen; v Avstriji in Češkoslovaški so pa razmere tako slabe, da slabše skoraj biti ne morejo. Tovarne delajo komaj s 40 odstotno kapaciteto; pri tem je treba še poudariti, da je razkroj nekdanje monarhije raztrgal tudi posamezna podjetja, tako da so na primer danes predilnice na Češkoslovaškem, tkalnice pa v Avstriji. In vendar spada to skupaj. Pač umljivo je, da pomeni v naših dneh visoko dvignjenih carinskih mej med najmanjšimi in najožjimi gospodarskimi okrožji vse to ogromno gospodarsko škodo.

Bolj ugodne so razmere na Francoskem. Tam delajo s polno paro in imajo tudi dosti naročil za bodoče mesece. Isto velja tudi za Belgijo, čeprav dobiček vsled nizkih cen ni posebno velik. V teh dveh deželah in tudi v Holandiji, kjer so razmere na tekstilnem trgu še prav povoljne, se je tudi uvoz bombaža dvignil. Zanimivo je to, da je v Italiji kljub zmanjšani potrebi po surovem bombažu industrija še razmeroma dobro zaposlena. Tovarne delajo normalno, predilnice imajo že naročila za bodoče obratno leto. Tudi naši jugoslovanski tekstilni industriji se dobro godi.

Zelo pomemben v nasprotju z Evropo je napredek vzhodno-azijske produkcije bombaža. Japonska je svoj import prav izdatno dvignila in je poleg tega število vreten od leta 1913 pomnožila za 100%, ga je torej podvojila. Tudi na Kitajskem je bombaževa industrija v dobrem razmahu, čeprav ne tako kot na Japonskem. Tu je industrija polno zaposlena in delajo deloma celo v dveh posadih. »Trgovski list« je svoj čas v obširnih člankih razpravljal o bombaževem svetovnem trgu in posebej še o rastočem pomenu Vzhodne Azije v tej panogi gospodarstva, ki je med najvažnejšimi v gospodarskem življenju.

Trgovina.

Češkoslovaška zunanja trgovina. Razvoj češkoslovaške zunanje trgovine v juliju ni bil zadovoljiv. Lani je bila bilanca s 520 milijoni aktivna, letos pa samo še s 170 milijoni. Nazadovol je izvoz, dvignil se je uvoz, posebno vsled zvišanja importa živil. Aktivnost lanskega leta v mesecih januar — julij je znašala 1300 milijonov Kč, letos pa 567 milijonov. Torej je vsa letošnja sedemmesečna aktivnost približno tako velika kakor je bila lani v juliju. Bilanca je dobra slika gospodarske krize, zlasti v tekstilni industriji, koje eksport stalno pada. Tudi druge industrije kažejo nazadujoče eksportne številke, samo izvoz sladkorja, se je nekoliko dvignil. O krizi v tekstilni industriji je »Trgovski list« poročal že v drugih člankih, in bodo morali uporabiti Čehi vse sile, da jo vsaj deloma premagajo.

Izvoz naših sliv. Do konca avgusta je znašal izvoz naših sliv v Avstrijo 2 milijona 152.738 kg, v Nemčijo 366.069 kg, na Madžarsko 65.307 kg in na Češkoslovaško 419.084 kg.

Konkurz je razglašen o imovini Franca Pergerja, trgovca v Dobovi pri Brežicah. Prvi zbor upnikov bo 11. t. m. ob 9. dopoldne pri okrajnem sodišču v Brežicah.

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji nastopne tvrdke: »Kaučuk«, d. z. o. z., »Kebrin« d. z. o. z., tvornica kemičnih izdelkov v Tacnu pri Ljubljani.

Ruski sladkor. Ruski sladkorni trust je pred nekaj časa razglasil, da bodo vsled povečane sladkorne areale letos lahko eksportirali večje množine sladkorja. Sedaj so pa ugotovili, da je bil areal cenjen za 100.000 desetlin previsoko in da torej s povečanim izvozom ne bo nič. Iz Ukrajine poročajo, da bo znašal letošnji pridelek nad 14 milijonov meterskih stotov, na 1 desetino bo prišlo 159,5 stotov, lani jih je bilo 174.

Zanimanje ameriške vlade za trgovske stike v Evropi. Ravnatelj urada za zunanjo trgovino Julij Klein je te dni v in-

formacijske svrhe odpotoval v Evropo, kjer obišče 27 mest, med drugimi tudi Beograd.

Indeksna številka Zedinjenih držav severne Amerike je znašala za zadnji teden meseca avgusta t. l. 148.1 proti 147.2 v prejšnjem tednu. Kupna moč dolarja se je v istem času znižala od 68 na 67.5 centa.

Ruska zunanja trgovina. Na Ruskem se namerava najvišji gospodarski svet reformirati v tem smislu, da bo dobil pravico dajati posameznim podjetjem, kooperativam itd. pooblastilo, da stopijo v direktno zvezo z inozemskimi tržišči. Ako se ta namera izvrši, se bo načelo zastopstva ruske trgovine z inozemstvom potom monopolnih trgovskih zastopstev jako omejilo in se bodo uresničile tendence, ki streme za tem, da se sedanji način zunanje trgovine liberalnejše uredi, za enkrat potom sistema licenc.

Jabolka za mošt. Neka tvrdka v Avstriji (Graecu), ki bi rada kupila večje količine jabolk za mošt, se zanima za naslove dobaviteljev jabolk in tudi drugega sadja iz celjskega in mariborskega okraja. Njen natančen naslov je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Za dobavitelje brinja. Neka tvrdka v Avstriji se zanima za dobavitelje brinja in bi rada dobila nekaj ponudb z vzorci. Potrebuje večje količine in bi za poskušnjo naročila najprej pol vagona. Naslov tvrdke se izve v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Industrija.

Prošnje za izdajo overenja za carine prost uvoz. Ministrstvo trgovine in industrije je že svoječasno opozorilo vse interese, ki vlagajo prošnje za izdajo overenja za carine prost uvoz, da morajo poleg originalne fakture priložiti prošnji še navaden prepis in prevod te fakture, da se na ta način izdajanje omenjenih overenj čim bolj pospeši. Kljub tej opozoritvi pa dobiva ministrstvo še vedno nezadostno instruirane in nepravilno kolkovane vloge. Opozarjamo torej interese ponovno, da prilagajo prošnjam vedno tudi prepis in prevod originalne fakture in da kolkujejo vsako prilogo s kolkom za 2 Din.

Likvidacija tvornice. »Jakor« kovinska tehnična tvornica d. z. o. z. v Ljubljani, se je razdružila ter prešla v likvidacijo. Upniki se pozivajo na prijavo terjatev.

Tovarna cementa v Zidanem mostu bo ustavila obrat. Kakor smo žuli bo tovarna cementa v Zidanem mostu vsled pomanjkanja naročil in vsled stagnacije gradbene delavnosti s 1. oktobrom ustavila obrat in odpustila delavstvo.

Angleška rudarska stavka se bliža koncu. Konferenca delegatov rudarskih organizacij je s 557 proti 225 glasovom sklenila, da se da izvršilnemu odboru rudarske zveze polnomočje za sklenitev pogodbe s podjetniki za vso državo. Sprejet je bil tudi predlog, da ima izvršilni odbor proste roke glede delovnega časa, kakor tudi glede višine plač. Edina omejitev obstoji v tem, da se mora skleniti sporazum, ki bo veljal za vso državo.

Industrijska razstava v Budimpešti. Zveza industrijev v Budimpešti je organizirala razstavo, ki bo odprta od 28. avgusta do 19. septembra t. l. V okvirju te razstave je prirejena posebna mednarodna razstava izumov. Ogrske državne železnice so obiskovalcem dovolile 30% popust na železnici, 50% popust pa za prevoz razstavnih predmetov. Taksa za vizum potnega lista je znižana za 50%.

Denarstvo.

Inozemske loterijske obveznice. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani sporoča, da je g. finančni minister s svojim odlokom z dne 2. avgusta 1926, št. D-15380 zabranil v naši državi prodajo in kupovanje vseh vrst loterijskih obveznic inozemskih državnih posojil. — Za nakupovanje in prodajanje vseh inozemskih obveznic je potrebno specijalno odobrenje ministrstva financ, generalne direktorije državnih dugova. — Občinstvo se zato svari pred sklepanjem pogodb, ki bi jim bil predmet take obveznice (srečke), da se izogne ne le izgubi vplačil, temveč tudi občutnim kaznim, ki bi morale slediti.

Carina.

Ponovno zvišanje francoskih carinskih postavk. Francoske carinske postavke so se te dni ponovno zvišale za 30 odstotkov. Skupno zvišanje znaša sedaj 70 odstotkov.

Strokovno šolstvo.

Začetek šolskega leta na trgovski akademiji v Ljubljani. Ponavljalni in dodatni izpiti se vršijo 9., 10. in 11. septembra po sporedu, ki bo razglašen na uradni deski. Vpisovanje v I. letnik in sprejem novih učencev v višje letnike bo v petek, 10. septembra ob uradnih urah 9. do 12. in 15. do 17. Vpisovanje ostalih dijakov je 13. septembra do 12. ure. V torek, 14. t. m. začne reden pouk.

Promet.

Gremij trgovcev v Ljubljani za znižanje poštne pristojbine. Vspričo vesti, ki so jo prinesli vsi dnevniki, da namerava g. minister pošte in telegrafa povišati dosedanje poštne pristojbine od 50 do 100%, je načelstvo Gremija trgovcev v Ljubljani naslovilo na g. ministra pošte in telegrafa dr. Šuperina v Beograd brzojavko sledeče vsebine: »Vest, da se nameravajo znatno povišati poštne pristojbine, je v vseh gospodarskih krogih naletela na odločen odpor. V času, ko vlada opozarja na štedenje, se brez vzroka povišuje že itak preobčutne poštne pristojbine. Gospodarski krogi, ki morajo vzpričo visokih davčnih in drugih socialnih dajatev računati z vsako paro, odločno odklanjajo vsako eventuelno povišanje poštne pristojbine, katere bi samo-odsebi poslabšale že itak težko krizo. Prosim Vas g. minister, da odstopite od povišanja poštne pristojbine. Ivan Gregor, veletržec in načelnik Gremija trgovcev.« Istočasno se je poslala slična brzojavka v svrhu intervencije vsem klubom političnih strank, v kateri naproša načelstvo, da ukrenejo potrebne korake, da se namera g. ministra pošt in telegrafa ne uresniči.

Automobilstvo v Italiji. Po podatkih finančnega ministrstva je bilo na koncu leta 1925 v Italiji 113.700 avtomobilov in 61.000 motornih koles v prometu. Od avtomobilov jih je bilo nad 76.000 osebnih, 8100 v javni službi, 29.400 pa industrijskih. Dvig proti letu 1924 znaša pri motornih kolesih 29 odstotkov, pri osebnih avtomobilih 35,5%, pri javnih avtomobilih 2,5% pri industrijskih 5%. Svoj čas smo že pisali, kako je v Italiji začel avtomobil konkurirati železnici.

Novi aviatični rekordi. Včasih smo brali o tekmovanju Amerikancev in Francozov, kdo bo združil več aviatičnih rekordov na svoje ime; v zadnjem času pa beremo skoraj izključno le o Francozih. Tako o aviatiku Callizo, ki se je leta 1924 dvignil 12.066 m visoko v zrak. Amerikanci so mu hoteli rekord iztrgati, pa mu ga niso mogli. Zadnjič se je pa tam spet dvignil in je prekosil lanski rekord; en aparat je kazal 12.500 m, drugi pa 12.800 metrov. Katera številka je prava, bo odločila posebna strokovna komisija; na vsak način je rekord zboljššan. — V poletu na daljavo brez prestanka sta se odlikovala v zadnjem času zlasti Francoza brata Arrachart. Letela sta iz Pariza v Bagdad, brez prestanka, nad 4000 km. Takoj se je dvignilo pet drugih Francozov v zrak, hoteč prekositi njiju rekord. In res je stotnik Girier letel naravnost iz Pariza v Omsk v Sibiriji. 4715 km. Sedaj sta pa druga dva Francoza, poročnik Challe in stotnik Weiser, letela iz Pariza v Bender Abbas ob Perzijskem zalivu, brez prestanka 5200 km!

RAZNO.

Trgovinska pogajanja z Grško. V torek se začno v Skoplju pogajanja z grško delegacijo za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo, ker je veljavnost dosedanje pogodbe že potekla.

Redukcija uradništva na Francoskem. Ministrski svet je na predlog komisije za štedenje sklenil, da se izvede velika upravna reforma in se odsvolji veliko uradništva. Vsak minister mora v najkrajšem času izdelati tozadevne predloge.

Mednarodni sodni dvor. Države članice stalnega mednarodnega sodnega dvora so se sestale na konferenco, da prouče

pogoje, ki jih je stavila Amerika za svoj pristop. Od 48 članic se udeležuje konference 39 držav. Za predsednika je izvoljen Cisynga (Nizozemska) za podpredsednika Zumeta (Venezuela) in Bell (Nova Zelandija). Na prve tri pogoje, ki jih stavi Amerika, je konferenca pristala. Četrty pogoj pa predstavlja dvoje stvari. Prvi zahteva Amerika pravico, da lahko vsak čas kadar hoče odstopi od razsodišča, drugič pa garancijo, da se štatut in pravilnik razsodišča ne izpremeni brez glasu in vednosti združenih držav. Tudi ta dva pogoja bo konferenca najbrže sprejela.

Po svetu. — Nemški kovinski trg se je zelo poživil; deloma je to posledica angleškega štrajka, deloma pa prodajalci bolj kupujejo, ker se bojijo čimdalje bolj napredujoče kartelizacije in se hočejo še ob pravem času založiti. — Sovjetska vlada namerava v bližnjem času napraviti v leningradskem pristanišču prstocono, kar bi pomenilo prelom doslej strogo varovanega zunanjetrgovskega monopola. Načrt postane posebno zanimiv z ozirom na ruskoangleške razmere. — Produkcija največjih rumunskih petrolejskih družb je bila v prvi letošnji polovici prav izdatno večja kot v istem času lanskega leta in gre preveč od 25 do 180%. Concordia naprimer, ki je dala v prvi lanske polovici 5731 vagonov, jih je dala letos 14.631, kar pomeni 180 odstotkov več. Veliki dvig produkcije ima svoj izvor v prvi vrsti v otvoritvi novih virov. — Amerikanci so naročili v Nürnbergu za Božič igrače za prav velike zneske. — V nemški ladjedelniški industriji so trdno prepričani, da se kartel družb trajno ne bo dal preprečiti. »Bodočnost nemškega ladjedelništva se more zasukati le s pravočasno in prostovoljno združitvijo.« — V juliju se je angleška zunanja trgovina nekoliko zboljšala; importi so znašali 100,3 mil. funtov napram 97,5 v juniju in 98,7 v lanskem juliju; eksporti 56,27 proti 50,11 in 64,8. Bilanca je sicer pasivna, a eksporti so se v juliju bolj dvignili kot importi.

Borza dela v Mariboru. Od 29. avgusta do 4. septembra t. l. je iskalo pri borzi dela v Mariboru 72 moških, 80 ženskih, t. j. 152 oseb; 64 moškim in 89 ženskim, t. j. 153 osebam je bilo delo ponujeno, 104 osebe, 51 moških in 53 žensk je dobilo delo; 78 moških in 6 žensk, skupno 84 oseb je bilo izbranih iz evidence, odpotovalo je delo iskat 22 moških in 5 ženskih, skupaj 27 oseb. — Od 1. januarja do 4. septembra pa je delo iskalo 4835 oseb, 5016 osebam se je delo ponudilo, v 2149 slučajih je borza posredovala uspešno, 2760 oseb je bilo izbranih iz evidence in 502 osebi sta odpotovali.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 6. septembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 75; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 299; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 165, bl. 170; Merkantilna banka, Kočevje, den. 90; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 867; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 112, bl. 115; Združene papirnice Vevče, Gorčane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 108; Stavna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 103.

Blago: Deske, 20, 25, 30 mm, 4 m, monte, fco meja, bl. 470; Remeljni, 7/7, 8/8, 4 m, monte, fco meja, bl. 470; Irizi, 4—10, 25—60 cm, fco meja, bl. 1100; deske (smreka, jelka), od 24, 28, 33, 38 mm, 4 m, monte, media najmanj 28 cm, fco vag. meja, 1 vag. den. 500, bl. 510, zaklj. 500; remeljni, 4 m, 70/70, 80/80, monte, fco vag. meja, 1 vag. den. 500, bl. 520, zaklj. 500; pšenica nova, fco nakl. post., bl. 267,50; pšenica domača nova, fco nakl. postaja, bl. 285; koruza, fco vag. nakl. post., bl. 175; rž domača, fco slov. post., bl. 205; otrobi srednji, fco slov. post., bl. 155; oves novi, fco nakl. post., bl. 155; fižol beli novi, fco vag. nakl. post., bl. 200; krompir rani, fco vag. slov. post., bl. 95; laneno seme, fco Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, fco Ljubljana, den. 370; seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. postaja, bl. 100.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 4. septembra 1926. Kilogram govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledic 15 do 19, možganov 18 do 19, loja 10 do 12.50, kg telečjega mesa 17 do 20, jeter 25, pljuč 20, kg prašičjega mesa 20 do 25, pljuč 15, jeter 20, ledic 30, glave 7.50, parkljev 7.50, slanina 19 do 22, masti 23, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajene glave 10, jezika 35, kg koštrunovega mesa 13 do 14, jagnjetine 20, konjskega mesa 6 do 8, kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 45, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 30, tlačenk 30, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 30, piščanec majhen 12 do 15, večji 16 do 20, kokoš 30 do 40, petelin 25 do 35, raca 25, pitana gos 60, domač zajec 12 do 20, večji 25 do 35, kg krapa 25 do 30, linja 25, ščuke 35, postrvi 55 do 60, klina 15 do 20, mreže 25, pečenke 15, liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 45 do 50, čajnega masla 60, masla 45, sirčka 9 do 10, par jaje 2.50 do 2.75, liter vina 14 do 20, čaša piva 3.25, vrček 4 do 4.75, steklenica piva 5.25 do 5.75, kg belega kruha 6.50, črnega 5.50, rženega 5.50, kg luksuznih jabolk 2 do 10, luks. hrušk 2.50 do 4, limone 0.75 do 1, kg rožičev 15, fig 15, orehov 12, luščenih orehov 30 do 32, češpelj 8 do 10, suhih češpelj 10, kg breskev 10 do 12, grozdja 8 do 14, liter malin 6.50 do 7, brusnic 8 do 9, kg kave 48 do 76, pražene kave 56 do 100, kristalnega belega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavne primesi 22, riža 8 do 12, liter namiznega olja 20, jedilnega olja 18, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, kg soli morske 3.50, kamene 4.25, celega popra 52, mletega 54, paprike III. vrste 28, sladke paprike po kakovosti 56, liter petroleja 7, kg testenin 10 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75, kg moke št. 0 6 do 6.25, št. 1 5.50 do 5.75, št. 2 5.25 do 5.50, št. 3 4.75 do 5, št. 5 3.75 do 4, kg kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5, q pšenice 320 do 325, rži 210 do 250, ječmena 215 do 220, ovsu 200 do 260, koruze 220 do 230, ajde 225 do 350, fižola rabničana 350, prepelčarja 320, graha 400 do 500, leče 600, q pre-

moga 43.50, kubični meter trdih drv 150, mehkih drv 75, q premoga 43.50, q sladkega sena 100, polsladkega sena 80, kislega 75, slame 50, kg glavne solate 7 do 8, štrucate 6 do 7, ajserice 7 do 8, zgodnjega zelja 1 do 2, rdečega zelja 4, kislega zelja 5, ohrova 2, kolerab 3, kolerab podzemljic 1, kg špinace 6 do 7, paradižnikov 5 do 6, kumar 1.50 do 2, 100 kumaric za vkisavanje 15 do 17.50, 1 kg buče 1.50 do 2, graha v stročju 2 do 3, liter luščenega graha 10, fižola v stročju 2 do 3, luščenega 2.50 do 3, čebule 2, česna 6, krompirja 1.25 do 1.50, repe 1, kisle repe 3, korenja 1 do 3, peteršilja 3, zelenjave za juho 3, zelene paprike 20 do 25.

Mariborski trg dne 4. septembra 1926. Na trgu, ki je bil prav dobro preskrbljen in tudi jako dobro obiskan, je bilo 23 s 55 zaklanimi svinjami, 28 s čebulo in zelenjavo, 30 s krompirjem in 35 s sadjem naloženih voz. Slaninariji so prodajali po dosedanjih cenah na drobno po 10.50 do 25, na debelo pa po 14 do 17 Din; domači mesarji so ostali pri starih cenah. — Perutnine in domači živali je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 25, kokošem 30 do 40, racam, gossem in puranom 30 do 80, domačim zajcem 5 do 30, angora zajcem 35 do 100, kanarčkom 50 do 100 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: Krompir 1.50 do 2, paradižniki 3 do 15, čebula 2 do 4, česen 12 do 15, buče 2 do 4, kislo zelje 2 do 3, sveže zelje 1.50 do 2.50 Din kg, endivija 0.50 do 2.50, glavata solata 0.25 do 1 dinar komad, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, oljčno olje 30 do 40, racam olje 18 do 22 Din liter, surovo maslo 40, čajno 50 do 65, kuhano 45 do 50 Din kg, sirček 1 do 8 Din hlebec, jajca 1 do 1.50 dinarja komad. Sadje: jabolka in hruške 2 do 6, češnje 1.50 do 3, breskve 14 do 16 Din kg, borovnice 2, brusnice 8, maline 4 do 4.50 Din liter; cvetlice 0.50 do 5, v loncih 15 do 50, palme 10 do 200 Din komad. — Lesena in lončena roba od 1 do 100 Din, brezove metle 2.50 do 5, lešene grablje 5 do 7, lesene vile 5 do 8, cepci 8 do 10 Din komad, leseni obroči za sode po velikosti 3 do 10 Din komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 1. septembra je bilo 16 voz sena in 5 voz slame, v soboto 4. septembra pa 37 voz sena in 6 voz slame na trgu. Seno,

katero se je proti 11. uri pocenilo, se je prodajalo po 60 do 90 Din, slama pa po 35 do 40 Din za 100 kg. Sena kakor tudi slame kupuje sedaj največ vojaška uprava, katera je razen tega tudi večje količine naročila pri posameznih kmetih.

Cene za steklo v Nemčiji. Zveza grostov v Porenju je s sklepom z dne 26. julija t. l. zvišala cene stekla za ogledala za 12%. Iz katerih razlogov se je cena zvišala, ni znano, kaže se pa stremljenje, da se obdrže cene na znosljivi podlagi, ker se je v zadnjih mesecih pokazalo, da se meče blago na trg pod ceno, kar je povzročilo veleprodajalcem veliko škodo. Tovarnarji za enkrat še niso zvišali cene.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. septembra t. l. ponudbe za dobavo 36 komadov pil za skobelničke, do 16. septembra t. l. pa za dobavo 10.000 kg živega apna. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe za dobavo 20 sodov, 3500 kg vulkanskega olja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. septembra t. l. pri direkciji državnega rudnika v Zabukovci pri Celju glede dobave raznega železa, matičnih vijakov, 25 komadov locenjskih žag ter navadnih žičnikov. — Dne 18. septembra t. l. pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave mesa za čas od 1. oktobra t. l. do konca marca 1927. — Dne 20. septembra t. l. pri artilerijskem oddelku četrte armijske oblasti v Zagrebu glede pobiranja svinca iz vseh zaščitnih nasipov vojnih strelšč za čas od 1. oktobra t. l. do konca septembra 1927; pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave 1200 kg bencina in 1000 kg denaturiranega špirita. — Dne 22. septembra t. l. pri glavnem sanitetskem slagalistu v Zemunu glede dobave 50.000 m lanene platna; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznih barv, terpentina, firneža, formalina itd. — Dne 24. septembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 320.000 kg ovsu; pri glavnem sanitetnem slagalistu v Zemunu glede dobave 4500 komadov trodel-

nih žimnic in 2000 komadov blazin (vsepolnjeno s konjsko žimo); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave krtač, čopičev in metel. — Dne 25. septembra t. l. pri glavnem sanitetnem slagalistu v Zemunu glede dobave 100 tisoč metrov ameriškega platna, 4000 parov usnjenih copat za bolnike, 4000 m platna in 5000 m blaga za zavijanje, šir. 114 cm. — Dne 27. septembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznih matice, podložnih plošč itd.; pri mariborskem vojnem okrogu v Mariboru glede dobave 150.000 kg sena in 50.000 kg slame. — Dne 28. septembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Ljubljani glede dobave 2410 komadov žarnic; pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 150.000 kg sena in 70.000 kg slame; pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala; pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (klingerit in tauril plošče, trdi papir, azbestna vrvice, čiščena konoplja za mašenje in »Frankelite«); pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave delov za vzdrževanje železniških zatvornic ter glede dobave žebeljev, žice in vijakov. — Dne 29. septembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega telegrafskega, telefonskega in signalnega materiala. — Dne 30. septembra t. l. pri Šumski upravi v Beli Crkvi glede oddaje v zakup pravice nabiranja brinovih jagod na celnem področju Deliblatskega Peska za čas od 1. oktobra t. l. do 31. marca 1927. — Dne 2. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 220.000 kg lesnega oglja, 40.000 kg plinskega koksa za kovače in 60.000 kg livarskega koksa.

Prodaje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. septembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Subotici glede prodaje okrog 400 vagonov pepela. Dne 20. septembra t. l. pri direkciji drž. rudnika v Ljubliji glede prodaje 6000 komadov vreč od moke. — Dne 25. septembra t. l. pri šumskem referentu poglavarja sreza prnjavorskega v Prnjavoru glede prodaje 10.000 kg zobnjakovega (volčja jagoda) listja in 15.000 kg zobnjakovih korenin.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Natečaj.

V Mariboru — Magdalensko predmestje — Kralja Petra trg se oddajo v najem

prostorni trgovski lokali s skladiščem in kletjo

ob Dr. Verstovškovi ulici proti Koroškemu kolodvoru pa

4 velika skladišča z kletjo.

Pojasnila (ustmena in pismena) daje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Edino šivalni stroji in najboljše kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Gritzner Adler. Tudi na obroke!

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačno. — Večletna garancija.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

več kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom.

CENIK NA RAPOLOGO!

Oglejte si

bogato zalogo nogavice in rokavice za dame, gospode in otroke, vezanine, našivkov in cipk ter drugega modnega in toaletnega blaga, potrebnega za šivilje, krojače in čevljarje

na veliko in malo po najnižji dnevni ceni pri:

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi levo.

NAROČAJTE

»TRGOVSKI LIST«

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.